

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus theologicus - Cod. Ettenheim-Münster 222

[s.l.], 1714-1715

Sectio VI.

[urn:nbn:de:bsz:31-120314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-120314)

huiusmodi donatione ad personam
vel sui in vltis dno. fuit visum
Dei qui quilibet amaret DEUM. sub. an
etiam in vltis contra bea. p. 1.

Sectio VI.

An aeternitas sit de eētia beatitudi- nis formalis?

73. *E*t aeternam formam beatitudinis pariter dogma
fidei est contra Originem opinantem secundum dicta prius
scilicet aliquos beatos pro eorum demerita in eterna
vita facta fore damnandos istum in quibus
Lateranensis sub anno Innocentii 3. his verbis: Omnes
mortales resurgent et recipiant secundum merita sua
cum diabolo poenam perpetuam huiusmodi Chro-
niam sempiternam. Idem huiusmodi in scriptis
locis variis. Atque unde ista aeternitas proveniat,
item catholici discrepant. Quidam. huiusmodi in 4.
d. 49. q. 6. d. hic duo, et d. de 2. Item Gabriel
q. 2. a. 3. dub. 7. ~~et~~ Vasquez l. 2. d. 2. c. 2.
eodem modo quo de impossibile supra dictum est solent

eam sicut provenire ab extrinseca ulte DEI,
extra D: Thomas plomij loizet u' pleriq' alij
docet beatitudinem esse ab intrinseco immutabilem ac
fennam, u' go et nra fil

Apertio: Beatitudo nra esset et ab intrinseco
et inamissibilis ac perpetua, ita q' totum 74.
quod dicitur D: Thomas hic q. 5. a. 4. item
1. p. q. 10. a. 5. ad 1. et 3.

Res: 1. De essentia beatitudinis est, ut effectus faciat
et expleat appetitum rationalem beati, atq' nisi
beatitudo esset esset inamissibilis et sempiterna,
et eam n' expleat ois appetitus rationalis beati: go
de essentia beatitudinis est, ac inamissibilem et
sempiternam. M. h' ex dictis et patet ex in-
trinseca ratione, ult. finis. m. p. Rationalis est hois appe-
ditus ad bonum gloriae et vitae q' ex se immu-
bilis et amissibilis n' est, atq' nisi beatitudo
esset esset inamissibilis et sempiterna, iste
appetitus hois n' expleat et palat. 1. go p. M. p.
rationalis est hois appetitus ad bonum gloriam et
vitam q' ex se sunt corruptive n' habet, atq'
gloria et vita q' ex se sunt corruptive n' habet,
ex se immutabilis et amissibilis n' est. go p. M. p.
hoc ratione appetit aia sua immortalis

scilicet vite sempiternam, atque immortalitatem
sicut dicta in pluribus ex se non est sui corrup-
tiva se ei naturaliter et intrinseca: ergo etiam est
naturaliter habitus appetitus ad vitam gloriosam et vitam, quae
ex se sui corruptiva non habet, adeoque naturaliter semper
terna est; certe rationabile motum esse non videtur,
quod minus rationabile hoc talem naturalem vitam expul-
sat, et ideo cum de ratione beatitudinis perfecta sit ex-
satiare se rationalem appetitum beati; etiam de illius
ratione esse. atque quod sit sempiterna, et sui erit ab in-
trinseco et non ab extrinseco. Quid est gratia
solum inamissibile et sempiterna.

75. *De ratione perfecta beatitudinis est, quod expellat
omnem anxietatem, timorem, et formidinem quoniam
de futura infelicitate, atque nisi esset ab intrinseco
inamissibile et perpetua, non expelleret omni-
tatem, anxietatem, et formidinem: ergo M. suadet
ex eo quod beatitudo perfecta ut dicitur sit deus
sollere. et id quod beatitudinem intrinsecum, illa autem
omnis anxietas, timor per se intrinsecum et patet
de beatitudine nostra terrena. in se quod ab intrinseco
est inamissibile, seu per se involvit in se rationalem
inamissibilem, quoniam est ex se ut quod dicitur patet:
ergo nisi ab intrinseco foret inamissibile et perpetua*

nra beatio n' expelleret oem anxietate, timore
 Neq' satisfaciunt aduersij dicendo sufficere ad
 pellendu' istu' timorem, qd' vltas Dei de person
 nite p'p'osiois extrinseca intimes beator' non
 satisfaciunt inq'm, na' q'tra e' qd' iuxta
 quonem Doctu' s'c' de rone intrinseca finis
 ultimi ut p'fete et p' se fatiatur appetitum,
 sicut ipse appetit p' se et p' se, unde ium
 beatio nra s'c' vltim' finis aq'te, etm de ipso
 ee. intrinseca beationis nra. erit q' p' se p'fete fatiare
 oem appetitu' raalem hois et n' t'atm decreto
 aliq'o extrinseco de p'p'osando beato.

Quid si magis ostendo. l. p'p'osio. isto de
 cebo vltis d'ns de p'p'osioe eterna felicit'z
 beatio fatiat oem raalem appetitu' hois, l. n'!
 neutru' p' d'ni: na' si fatiat: qo d' ex se ee
 intrinseca ee sempiterna, d' em ex se exsaturare
 illu' appetitu', qo hoc patit eternitem felicit'z
 sua, et si n' veritas asserbi. si autm ex
 se n' fatiat: qo talis beatio p'feta erit, siulq'
 n' p'feta, p'feta ut sup'p'is ex statu quap'ois
 et n' p'feta, qia n' fatiat totu' appetitu' ra-
 alem beati et si verificabunt q'atorica qd'
 implicat: unde beatio nra in caly' s'c' ab intrinseca

et ex ipsa sententia beatitudinis perfectae sempiterna
et inamissibilis.

76. *Res:* eadem apertio 2° visio beatitudo sive desiderium
ex parte proprii, sive ex parte sibi, sive ex parte obli,
sive importat intrinsecam incorruptibilem et perpetua-
tatem: ergo et ipsa ab intrinseco incorruptibilis et perpetua
est. quae patet, naturalis operatio unius proprii
ab intrinseco incorruptibilis est, et invariabilis,
receptio et ipsa invariabilis et incorruptibilis est. a. p.
et singula: lumen gloriae quod est proprium primum
visio beatitudinis, in se totum spirituale adeoque in hunc
sibi contrarium, et omnino incorruptibile: deinde intelligit
creaturae quae est beatitudo solum, in se sita praeclaritas eius
spiritualis, et ipsa est spiritualis, ac ex se sequenti etiam ipsa
est ab intrinseco incorruptibilis. Ob id denique, et ipsa
est ex natura sua penitus indefectibilis: ergo visio
beatitudo, sive desiderium ex parte proprii, sive
ex parte sibi, sive ex parte obli sive importat
intrinsecam incorruptibilitatem.

77. *Res:* si visio beatitudo foret naturaliter corruptibilis,
daret hanc partem naturalem a qua corrumpi potest, atque
nulla huiusmodi potentia sui corruptiva habet, ergo s. m. p.
omnis potentia visio beatitudo seu beatitudinis naturaliter corrup-
tiva, aut est corruptiva et introductiva opposita pro

aut p̄ cessacionem beatitudinis: neutra potest dici
 respu beatitudinis: go p̄. M: q̄d̄: nam dupl̄t̄ p̄
 aliqd̄ naalt̄ corrumpti l. p̄ expulsioe veteris
 f̄ae et introductioem novae, l. p̄ cessacionem
 actiois p̄servativa. m. p̄ go ad i^a parte. gra
 opposita beatitudinis l. e' error circa D. U. M.
 l. e' p̄ctm̄ q̄tra D. U. M., utrumq̄, fronte
 beatitudinis. implicat: de p̄cto dicitur a p̄c̄: priori
 de errore vero patet ex ipsa p̄fectioe visiois
 beatitudinis, q̄a necessitas ut p̄fecta sit error circa
 obtm̄ excludere. al. Unde p̄. 2^a pars: potest
 q̄a p̄servat beatitudinem, e' ipsa potest ut ele
 vata p̄ lumen gloriae et h̄um̄ charitatis, abque
 impossibile e', ut b̄ty cessare velit ab actioe b̄tyca.
 go p̄. p̄m. si b̄ty potest velle cessare ab actioe
 b̄tyca, dret potest hanc cessacionem apprehendere. bona
 atq̄i impossibile e', ut b̄ty hanc cessacionem apprehendat
 bonam, cum ex hac ipso apprehendere p̄ct̄ dret
 b̄tyca n' ee satis bonam q̄d̄ implicat eni co
 q̄d̄ b̄tyca ut p̄fecta sit exilere deat sua bonitate
 vel appetitum b̄ty: go etm̄ impossibile e' ut b̄ty
 velit cessare ab actioe b̄tyca: nulla go potest e'
 beatitudinis naalt̄ corruptiva.
 Eadm̄ veritas q̄ p̄m̄ auctoritate. S. Doct̄. 1. 2. q̄. 5. a. 4°. 78.

in O sui dicenti: Si loquimur de ordine perfectae,
quae expectatur post hanc vitam, sciendum est, quod Ori-
genes posuit, quorundam Platonice erronee homines,
quod post ultima Ordinem hoc potest fieri miser: sed
hoc manifestum apparet esse falsum dupliciter: primo
quod ex ipsa ratione quae ordinis, in eam ipsam modo
sibi perfectam bonum, et sufficientem, oportet quod deside-
rium hominis quietetur et se malum excludat, naale
autem hoc desiderat retinere bonum quod ab eo ex
his aperte claret. Secundo. Item ipsi Ordini adscribere
aeternitatem, aut enim de ratione ordinis est, ut ex-
satiatur desiderium naale hominis, quod desiderat re-
tinere bonum quod ab eo, adeoque huius desiderium na-
turaliter exsatiativum adscribitur ipsi Ordini, proin-
quam hoc desiderium exsatiari nequeat nisi per
aeternitatem, etiam aeternitas per se. Item ipsi Ordini
etiam in ultimo exemplum personae velis dicitur ad-
scribitur, adeoque ob hoc aeternitatem in caelis vivet
eo quod et ait S. Or. loc. cit. ad 1.º ordo perfectus
consummatus, quae excludit se malum a beato, et
ideo absque mutabilitate advenit ea habitante
hac virtute divina, quae hominem sublevat in participa-
tione aeternitatis transcendit, et mutacionem.
subter: et ob hoc.

Subsectio Respondet Obiectis.

Obj. 1.º De destruibile et corruptibile naalto
 aeternu n e, atq; btdo nra caelica adeo de 79.
 à DEO destruibily e et corruptibly: qd p. m. p.
 ois creaa. eo qd creaa p e ens natu' obe-
 dire DEO in oibz qe vult, atq; btdo nra ca-
 lica e creaa: qd et illa nata e obedire
 DEO in oibz qe vult; ideo ad velle DEI de-
 struibily e nra btdo, neq; DEO ut absolute
 Ann hoc velle poe implicat. Tota go raa a-
 dvernti nra. sicut in velle DEI ea destrui
 nolente et à sui corruptioe qservante: proin
 bti. Intra ab extrinseco erant aeternlt bti sicut
 qd velle DEI qservantem. n autm ab in-
 trinseco et qia bti st:

Q: d: M: de naalto destruibile p naalto a-
 ternu n e. M. de supraalto Intra e per
 actioe inibente poe obediati creaa. destrui-
 bile naalto aeternu n e: n: M: et d. m. atq; btdo
 caelica à DEO destruibily e supraalto et p
 actioe DEI absolute inibente obediati pod

crea. i. m. destruibily, et ex p̄lia et naali
fui deficientia n. m. et c. n' abnego b̄dnem
coelicam sicut et alias creas sic DEO s̄bt̄ ee. 29.
q̄ poam obedialem, q̄a s̄dm dicta in p̄lis nihil
aliud e' q̄m ip̄sa entitas creae. quatenus nata
e' n' resistere s̄ obedire DEO, ut si absoluta
fui poa DEO uti velis destrui et annihilari
p̄t. Atq̄ et hoc indubitante repeto beatdnem
coelicam n' h̄re p̄prium aliq̄d naale inter-
num sui alterativu' aut corruptivum. Cūm
go dicta e' supra beatdnem, ac ab intrinse
inamissiblen, aliud dictu' n' e', q̄m visioem
DEI et vra' b̄dnem naali ee. eterna, id
e' ex se. et in se n' h̄re p̄prium aliq̄d sui de-
structivum, q̄tra q̄d obis nil probat arguens
q̄nto destruibilitate obedialem, s̄dm q̄m et̄i iux-
ta nos bene diu p̄nt b̄tos ee ab extrinse
eternali felices, id e' b̄tos DEO d̄re, q̄ tali
b̄dnem que ab intrinse inamissibly e', in caly
bearent, go nihil seq̄it q̄tra nos.

80. Ob: 2. fundata Scoti: s̄ eternitas eet
ab intrinse inamissibly, ideo net, q̄ia de cen-
tra ip̄sq̄ e' b̄tum reddere seip̄m de perennite

beaty DEU gnoscat etm gnoscat deuret DEU.
sua beaty penitile deuret: deoy, in t
gformae n: m:

81. 2. Etm repri pt: ideo bñem ee ab intrinse
inamissibilem, qia de certia isig e' qm
ex se in se ita gstitui et sufficiens pt
bñm reddere penitum de penitite felicitis
sua, qm in se reale sui corruptivum n' bñ, unde
etm gratis transmissio illa certitae hinc
actu reflexum nec bn urget fundamentu hoi,
nam etm hinc p' n' probat, qm actuale cer-
tificacem bñ de beatitae ex se et ab intrinse
inamissibile g' p' ad visioem, itaq, actum
qo hae inamissibitas gnoscat n' ee p' ap' p' DEU.
p' bñm ad iam g' p' actu g' p' p' p'
p' quod, in rigore nihil nobis g' p' p' p'
p' qo ab intrinse penitite bñm.

82. Obj 3. Grae sanctificans qua e' radix lu-
minis gloria et visiois bñe n' e' inamissibile
ab intrinse, in q' cotidie amittat p' p' morte.
qo a fortiori lumen gloria n' e' ab intrinse
inamissibile et si neq, ipso bñe ex se e'

sempiterna, qui em edificium super labile
 fundamentum extructum nocte stabile erit.
 Q. d. a. gratia sanctificans via n'est
 inamissibilis ab intrinseco i. a. gratia sanctificans
 propria, ubi iuxta S. Gregorium hom. 12. in
 evangelia per summa est: neque scandala
 invenio potest que colligantur n'est ab intrinseco
 inamissibilis n. a. et c. gratia consummata propria
 est radix fluminis glorie et hanc ab
 intrinseco inamissibilis propter intimam unionem intell.
 creati vel forte oris, unde respicitur simplex
 consummatio vel creatura vel velle divina,
 dum in gratia sanctificans amitti n' potest nisi
 per deformitatem ad velle Dei.

Obj: 4 Instanto solvitur: gratia sanctificans 83.
 consummata propria n' differet intrinsece a gratia
 sanctificata via, quod si gratia via n'est ab in-
 trinseco amissibilis neque dicitur gratia consummata propria.
 Q. d. c. a. n. c. nam licet charitas via et
 charitas propria sint eisdem speciei, in charita-
 te propria est operandi modus quoniam charitas
 via iuxta dicta 11. 71. scilicet licet gratia
 sanctificans via et gratia consummata propria

n' diffant introitus, et operatur utraq, ex-
trivide corruptib; sibi hnt. In ppts discip.
sem stat; via et stat; viae duplm ope-
randi mod; na' graa officios viae cogd
sib graa spemata via plenie sibi sub-
iit liberum arbitriu' hui; fact; par-
te inferiore hois sibi sensibile plenie
officiente parti superiori nimiru' rati
et reali, qd n' fuit charitativa graa
et charitas officios viae, unde haec corruptib;
cepit, qm in illa corruptib; maneat,
qm mund; iste pleny e' scandalis, extra
scandala in via inveniri nequeunt, s'm
dicta priori n°.

84. Obj: 5. Eiqdm nae e' operas unig anni et ope-
ra: qd si ppetua ppete fatiet appetit' hois
b'ti, cu' etm fatiue d't b'to unig anni, et qd
ex nae sua e' corruptib;, atq; hinc corrui't i.
et p'cipue' aserti fundmt n.

R. d. o. eiqdm nae e' operas unig anni et ppetua
in ee phis. i. o. in ee morali et b'toiz ppete. n. a.
etc. eiqdm qidm nae et feci e' b'to unig anni
atq; b'to eterna in ee phis operas n' autm in

rave *ordinis*, quae potest *plura* operare includit
 peculiare effectum in ordine ad *naam* intellectualem,
 ut eius appetitus expleat, quem cum expleat non potest
 nisi perpetua sit, quoniam generale hominum desiderium est,
 bonum tale quod habet, penitus retinere, hinc licet
 in eo plus sint eisdem *naam* *ordo* unius anni
 et *ordo* perpetua, tamen ad *perfectam* *ordinem* finale
 non sufficit et *ordinem* unius anni, praerequisitum
 ad *sit* perpetua.

Obj. 6. *Ordo* est effectus quaedam, per se effectus
 in se effectibilis secundum modum ipsius: in igitur hoc *scdm*
naam sua sit mutabilis, videtur quod *ordo* ab
 huius mutabiliter participet, adeoque *ordo* ex
 se et ab intrinsecis amissibilis erit. *Respon.*
 1. *Proprio* respondet finis, atque *ordo* habet proprium
 eo ipso quod *ordo* olim *ordo* non fuerit: ergo etiam habet
 finem factum nisi *ordo* conservaret, hincque, ex
 terminata *ordinis* *ordo* conservanti adscribitur ad.
 2. *Ordo* consistit in actione intentione quae sub-
 iacet vlti, atque vltas se habet ad opposita:
 ergo videtur quod potest desistere et operare quae hoc
 obsequat, sicut est amissibilis.

85.

Adel. S. De. hic ad 1. his verbis: ad 1.
go dicendum quod beatus est effectus consummatus, quod est
defectus excludit à beato, et ideo absque mutabi-
litate advenit eam habere, faciente hoc veritate
divina, quae hominem subleval in participacionem eter-
nitatis, transcendens omnem mutacionem. Ita optime
S. De. ego in rebus sic ingenue respondere
affirmo: beatus est se esse effectum aia, quia
hoc est se solum necesse est propter illam corporis bea-
titudinis, atque hoc sensu nullum sequitur absurdum propter
assertum, cum effectus in effectibili recipiatur
et indum ipsius, cum aia uig beatus effectus est cum
nascitur aeterna et immutabilis sit in propria, prout
de aia diximus in libro de aia: neque aliquid
obest quod potest resurrectione, solum hoc beatus corpus
em ut dixi beatus propter aia et autem aia
beatus propter corpus, et ideo bene supra diximus ad
immortalem aia nascentem convenienter esse solum
beatum nascitur aeternam.

86. Ad consummationem sic ad 3. loc. ubi: Adel. S. De.
Dicendum, quod beatus habet proprium ex genere partici-
pationis: sed caret fine propter gradum boni, cuius
participacionem facit beatus: unde ab alio est initium

beatitudinis, et ab alio e quod caret fine: ita S. D.
 ego addo M. nec. unisita vera et p. octos-
 sive ab ipsis ad verum solvendat, ea em hoi-
 bus propriis q. creatorem, et in sum dicta in phis
 e' naaltes immortalis, unde licet b' d' sua
 heat primordia, exinde in b' d' argui n' p't,
 go naaltes e' corruptib'z, Alaris em d' uig fal-
 ktas patet de aa, et etu certa e' ut dicit
 in lib'z de cal'z, ubi calor a Deo creator
 naaltes incorruptiles ee dixim'z. Ad 2 am
 q' f'z d' uis itera u' S. D. h'c ad 2 am
 b' d' nem q' f'z in art'oe finali int'p'z q' a
 subiacet vlti d' r' n' a' ad amorem Dei a
 go definire n' p't et auedere ad e'z app'zitu
 nam ait S. D: vltas se h' ad app'zita in
 his, q' a ad finem ordinat, p' ad vltm finem
 naalti necessitate ordinat, q' patet ex hoc, q' d'
 hoc n' p't n' vlt' ee b'z. ita S. D. q' q' a
 patet repro et q' f'z n' a' t' manet veritas af-
 f'z b' d' nem n' a' caelica b'z ee naaltes
 inamissib' et aeterna: Arlus 2 us de vlt
 fine hoi' quatenus e' bonum eius, quatenus
 q' bonum eius.